

Eduard Marco

COLOMBAIRE

Premi de poesia
Ausiàs March de Gandia

edicions
62

EDUARD MARCO

COLOMBAIRE

LXIII PREMI DE POESIA
AUSIÀS MARCH DE GANDIA

Edicions 62

Un jurat format per Maria Josep Escrivà,
Rubén Luzón, Jaume Pont, Simona Škrabec i Jordi Cornudella
ha atorgat a aquesta obra el LXIII Premi de Poesia
Ausiàs March de Gandia (2025)

Primera edició: octubre del 2025

© Eduard Marco Escamilla, 2025

Disseny de la coberta: Jordi Romero

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Av. Diagonal, 662-664 - 08034 Barcelona
www.edicions62.cat

Fotocomposició: Moelmo
Impressió: Liberdigital

ISBN: 978-84-297-8277-6
Dipòsit legal: B. 17.743-2025

Tots els drets reservats

TAULA

I. Quan entres en un camp...	7
------------------------------	---

CO-

<i>Soc Ken Miles. En la recta de paraules...</i>	11
La pena és alegria...	12
<i>Trenta anys de colombaire t'encomanen...</i>	13
La feina d'ara és fer-nos companyia...	15
<i>Caldera era colombaire i ciclista...</i>	16
De veure pare vinc...	18
<i>Jesús Balaguer Marco, el Carrero, era mon tio...</i>	19
Deixeu-me alçar el cap per veure a fora...	22
<i>Vull dir-vos una cosa, ací hi ha algú que...</i>	23
A...	24
<i>Miquel Ojeda Puchol viu a les tres fronteres...</i>	25
Agafa...	27
<i>Si el meu mestre va ser Miquel Ojeda Puchol...</i>	28
Quan el respecte...	31
<i>El Sorbete, un toscat fill de la branca...</i>	32
Quan tot ocorrega...	34
<i>José Montagud, Pepico, era canya índia...</i>	35
Pitjor lladre que mort...	38
<i>Els colombaires iniciàvem la temporada...</i>	39

II. Com el bus que corprés...	43
-------------------------------	----

-LOM-

He vist l'aigua botar per la carena...	47
La vida m'ha permés volar amb ganes...	48
És l'hora de tornar a dir paraules...	49
La mida del coratge és el que importa...	50
Si no trobem l'instant per a mirar-nos...	51
Sospite que a vegades les paraules...	52

III. Si el martell...	55
-----------------------	----

-BAI-

Mil...	59
Aprén a dir les coses amb les mans...	60
Mira quin món ens deixa el món...	61
Per a vosaltres...	62

IV. Aquesta llengua morta...	67
------------------------------	----

-RE

Llegint Ciceró...	71
-------------------	----

COLUMBARI

<i>Un colombaire és la persona aficionada...</i>	75
<i>El colomer era el meu lloc predilecte...</i>	76
<i>Indistintament sempre li hem dit catxapera...</i>	77
<i>Així com la rosa dels vents té els noms ben...</i>	78

I

Quan entres en un camp
pel pont que hi ha en el mig
roda els quatre cantons
girant cap a la dreta.

Quan n'isques fes-ho igual,
per eixe lloc mateix,
perquè així aprendràs
a escriure com Déu mana.

Comprends el que vull dir?

Evita patejar.

Un camp és un poema.

Soc Ken Miles. En la recta de paraules soc el pilot Ken Miles. Quan accelere i canvie de marxa amb el bolígraf. Mentre regire els engranatges del poema. La clau anglesa. Soc ell. O ho seria si no haguera arraconat trenta anys de trofeus i de records, els llibres d'apuntar, la forma d'escoltar, el mite de volar, la pols en suspensió, les hores, els segons. Tot. Absolutament tot. Res no queda d'aquell qui vaig ser a casa nostra. Però ho he sigut. Ho vaig ser. Era Ken Miles. I un dia em vaig fartar. Vaig obrir la porta com un bou. No podia seguir sense ningú. Quin sentit tenia? Em vaig amuntó. Al camp. A soles. Una vesprada. Sense la dona, la filla, mon pare. Totes les parts de mi que ja em sobraven. Trastos. Enmig. Allà. Amb gasolina. Les canyissoles. Tants anys entreteixits els uns amb els altres. L'elevació de l'abundància.

Em botí foc. Vaig contemplar la desaparició d'un món, del meu món. Les flamarades. Les explosions descontrolades de la química. La calma de la cendra. L'olor de la derrota. La boja redempció d'un colombaire.

La pena és alegria;
la joia, malestar,
tot s'hi entremescla:
les llàgrimes del plor
amb l'esperança,
les hores sense sort,
la mort, el riure,
l'adeu dels nouvinguts,
l'hora de tindre
menys ganes que ningú
i haver de viure.

Trenta anys de colombaire t'encomanen molts pares. I els pares, ja ho sabeu, et cuiden com si fores un colomí. Et protegeixen. T'ajuden. T'empapussen. Et telefonen. I hui ho ha fet Romero.

Guardet, vine de seguida perquè dalt de Consum hi ha un viatge de llenya de pi molt bo per a la llar.

Tinc faena, Romero.

Però què dius? Vine ja! T'hi espere. He deixat la dona en la residència. Au!

I clar, has de fer-los cas. No entenen un no. Si ells han pogut quan no podien més i continuen podent ara que ja no poden, tu també hauràs de poder. Demà és ara. Després és hui. Tot és ja. No li pegues voltes. No sigues primmirat.

Quan parla Romero notes que va ser tres anys corredor del BH. Gregari de Ramón «Tarzán» Sáez, el Cipollini valencià, bronze mundial el 1967. Ordena ràpid i a relleus el que cal fer molt millor que el general Gan Pampols. A mi m'encanta preguntar-li i, a ell, contar-me històries.

Quan era jardiner acabava de treballar a les quatre i mitja i tenia tota la vesprada lliure, saps? Aquell va ser el meu millor any com a professional. Estava com el ferro. Cada vesprada feia cent cinquanta quilòmetres. Pujava l'Oronet, el Garbí. Un port o dos. M'encantava escalar. Però no et penses que el ciclisme era com ara, eh! El Garbí tenia la carretera de terra i pedres. Era una pista forestal i la bicicleta pesava quasi deu quilos. Que què? Havies de manxar i tindre molta força. Això sí, tot el que

guanyava pujant ho perdia baixant. Tenia por i no m'agrada-
va esprintar. En fi, que la meua tasca era ajudar Tarzán per les
muntanyes. Allí no podien amb mi. Ni Tarzán ni ningú. Però
vaig haver de canviar de treball i s'acabaren les vesprades. En-
trena a les cinc del matí i a penes podia rodar cinquanta qui-
lòmetres per no fer tard al sou diari. I la mili, tot siga dit, em
va rematar.

Mentres m'ho conta no s'adona que carrega llenya com si
tinguera vint anys. Però en té vuitanta-set. Actualment enca-
ra entrena sis o set quilòmetres. Dos dies per setmana. Des de
sa casa fins a la revolta del Pixador o el pla del Pou. Pel carril
bici i amb el manillar catxo. Un portent que m'ha vist créixer
sense pressa...

Qualsevol dia et faré un poema, Romero.

Què?

Que qualsevol dia et faré un poema!

Un poema?

Sí, un poema.

I això què és? El que no sabeu fer ni els poetes, no?, m'amo-
lla com un trabuc mentres riu sorneguer.

No. El que tu representes per a mi.

Xe, calla, xe. Afanya't i treballa. La vida és el poema.

La feina d'ara és fer-nos companyia,
mirar tots els partits, prendre mesures,
canviar pegats de lloc, omplir de set
el got de la tauleta i parlar d'haques.
Entendre per on van les arritranques,
comprar-te Nolotils, napolitanes
farcides de pernil i de formatge.
Asseure'ns a xarrar del que t'espera
quan hages de creuar-te amb el radiòleg,
buidar-te l'orinal, pelar les faves,
tornar-te el que he rebut, donar-te ànims.

Caldera era colombaire i ciclista. O ciclista i colombaire. Encara no ho sé bé. En realitat, li deien Juan Calderón Muedra, però els amics el coneixíem per Caldera.

En l'última època guardava els coloms en la planta baixa que mon tio el Carrero tenia darrere del pi que porta el seu nom: el pi de Calderón. Perquè els pins sempre han sigut topònims més fiables que el GPS. El de la Bassa, el de Plats, els de Cuadrado, el de ca Verdeguer, el del Reiet, el de Pinazo, el pins de Brusselles... Podríem anar de pi en pi fins a la mar, de poble en poble, i no ens perdriem ni un mil·límetre, els colombaires.

El cas és que jo li duia els coloms a poqueta nit tots els dies que no podia vindre a arreplegar-los i, en aquell talleret de la carretera, entre carburadors, xarràvem de tot.

Aquesta pròstata em matarà.

Què va, Juan, l'únic que has de fer és no tirar la punta.

Ai mare els pits, com més me'ls toque més pansits!

Cada dia igual. Sempre igual.

Guardet, l'home ha de ser gos però intel·ligent. Has vist quin toscat m'ha dut Ordaç? Saps que m'ha telefonat el Tord per dir-me que el mascarar ha trobat la coloma en la muntanya a dos quilòmetres del poble i s'ha posat primer al Comarcal de Vilamarxant? Per cert, per què no et compres aquesta Yamaha? Uns clients l'havien aparaulat i ara no la volen. Només t'hauria de fer el canvi de nom. Ja la tens matriculada. Tallers Calderón.

I setze anys després encara em fa companyia. No la vendria per res. Quan l'arranque, salude Caldera. La seua veu m'acompanya per les sendes: dreta, esquerra, corre, tin, para, endús-te un walkie.

Ens volíem a rabiar. Però molt. Ens passàvem les hores fantasiejant que trauríem un fenomen mentre féiem les parelles al galliner. Perquè criar coloms és això: riure, viure, estar a soles, somiar rotllos. Observar com el mascle i la femella coven nit i dia. Com fan el joquer amb pinotxa del Molí. Amb arena de la mar. Com piquen la sal. La corfa de l'ou i la dacsà de la Plata.

De jove, Juan Calderón va compartir alguna carrera amb Vicent Belda. De major, quan més podia gaudir del colomer i la família, va patir un accident de moto de camí al xalet i es va quedar paralític. A l'hospital vam plorar com dues malaenes.

Xiquet, els coloms s'han acabat per a mi.

Vaig sentir que el món em queia damunt com una maledicció en aquella habitació grisa de la Fe vella. Quan eres jove et costa entendre la vida. No hi ha treva. Sempre guerra i entrebancs.

En fi, que no el va matar la pròstata, d'això res. En realitat, va morir de pena mentres prenia cafés als jubilats en la cadira de rodes. Ja m'enteneu.

Actualment, quan passe pel seu terrat, encara li xiule i observe amb nostàlgia el rovell que van deixar en la paret els tirants dels mudadors els dies de tempesta. La gent em mira amb estranyesa i escudella com si estiguera boig.

Per què xiula cada vegada que passeja per ací, eixe xic?

Però a mi em fa igual. No em gire i continue.

De veure pare vinc
amb la Yamaha,
de no escriure res més
que companyia
en l'aire de l'hivern
amb tinta aïllada.
De beure en ansa fi-
na veu caiguda
i en tassa d'emprenyar
la fosca vida.
De veure'l vinc creuant
la santa guàrdia
que fa pudor dempeus
vora la senda,
de dur-li macarrons
en un plat fondo
i arena de llaurar
a les butxaques.